

chtgeslibt en daardoor te ondiep gewor-
te schoonmaak van de singels. Het is
omdat het slib deels vervuild is.

3000

Vrachtwagens vol. Zoveel slib ligt er
in de grachten en moet in de ko-
mende maanden worden afgevoerd.

Tonnen afval

Tijdens de schoonmaak van de grachten wordt niet alleen de
metersdikke sliblaag verwijderd. Er is ook gedregd en zijn al
tonnen aan (grof)vuil uit het water gehaald: fietswrakken, va-
ten, beeldjes en ook veel puin. De inschatting is dat er uitein-
delijk 100 vrachtwagens vol afval moeten worden afgevoerd.

Werk maakt Deventer grachten brandschoon

Depot bagger uit grachten

© de Stentor/Arte Westerbaan

zogen en gaat via een buis naar een tijdelijk depot bij de wijk Blauwen-
en blijft uiteindelijk alleen zand over. Dat kan worden hergebruikt.

n of afgraven

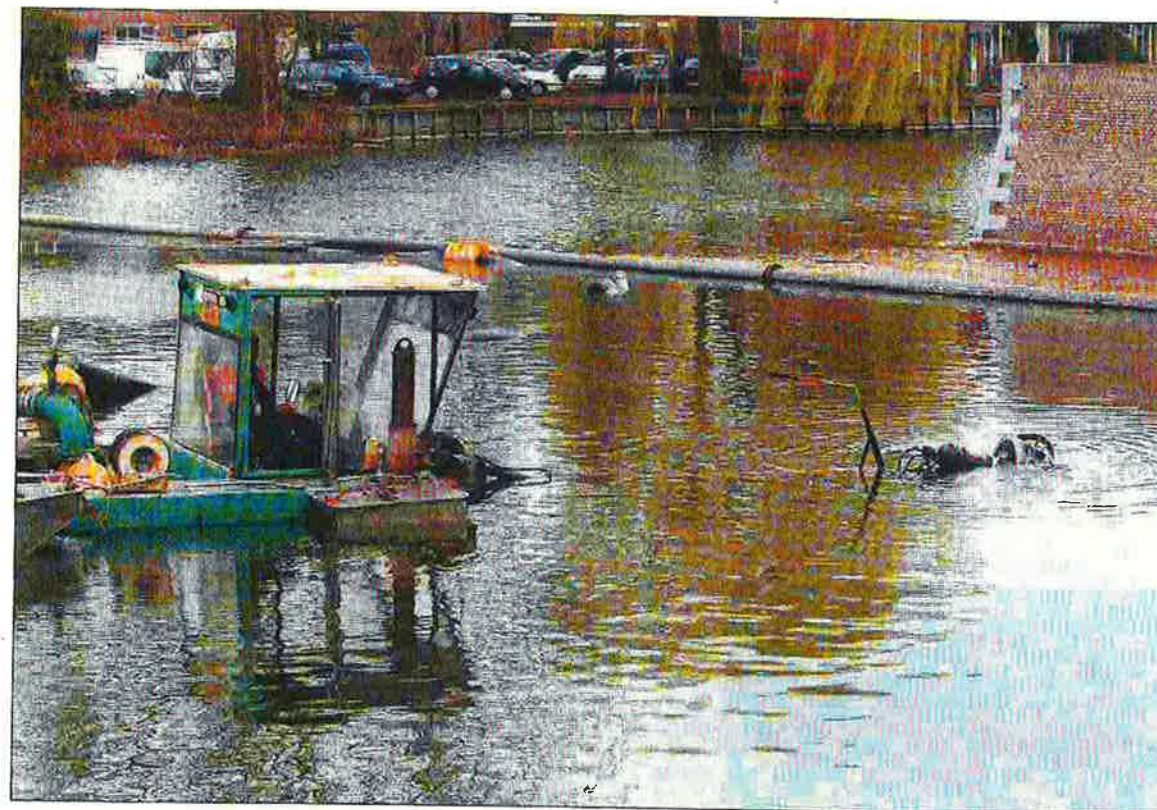
aat is sterk vervuild. Ook bij de
reel en de Sluisstraat is er sprake
van een zware verontreiniging.
et gedeelte van de Buitengracht
t sterker is verontreinigd, wordt
naf een vlot met een kraan ge-
ggerd. Dit gebeurt tot op de
ndbodem. Soms is het nodig om
n laag met een dikte tot wel 3,5
eter te verwijderen. Het vervuil-
bagger wordt met vrachtwan-
ens afgevoerd naar het Gelderse
empt, nabij Doesburg. Het slib
rdwijnt daar in een zandwin-
ngspuit en er moet, nadat er ook
n dikke laag schone grond is op-
bracht, nieuwe natuur ontstaan.
t leeuwendeel van het bezinksel

is minder vuil en het volstaat om
de bovenste laag weg te zuigen.
Dit gebeurt letterlijk met een enor-
me stofzuiger, die is bevestigd aan
een speciaal vaartuig. Het weggezo-
gen slib gaat vervolgens via een
persleiding, rechtstreeks naar een
tijdelijk depot op een braakliggen-
de terrein nabij de wijk Blauwen-
oord (in de driehoek Overijsselska-
naal-Siemelinksweg-spoorlijn naar
Almelo). Daar wordt de baggerspe-
cie 'ontwaterd', ofwel zand en wa-
ter worden van elkaar gescheiden.
Het zand kan worden hergebruikt
in bijvoorbeeld geluidswallen en
wordt afgevoerd. Het water gaat
het Overijssels kanaal in.

Het baggeren van de Deven-
ter Buitengracht is in volle
gang. Sinds de Tweede We-
reldoorlog waren de singels
niet meer schoongemaakt.
Nu moet er metersdikke slib-
laag worden verwijderd.

door Nicolai Lensen
nicolailensen@destentor.nl

Het is niet moeilijk om
de omvang van de
werkzaamheden in de
Buitengracht duidelijk
te maken. De hoeveelheid slib die
binnen enkele maanden wordt af-
gevoerd, staat gelijk aan de lading
van zo'n 3000 volle vrachtwagens,
of zo'n 120 gevulde zwembaden.
De singels rond de historische De-
venter binnenstad wachten al ja-
ren op een grote schoonmaak,
maar allerlei min-of-meer verant-
woordelijke partijen keken elkaar
daarvoor lang reikhalzend aan. Tot
er enkele jaren geleden binnen de
provincie Overijssel een akkoord
werd bereikt waarachter een aan-
tal waterschappen, de provincie,
gemeenten en ook Rijkswaterstaat
zich schaarden. Een van de projec-
ten die werd opgepakt is de
schoonmaak van de Deventer
grachten. De miljoenen die hier-
voor nodig zijn, werden door de
partijen samen op tafel gelegd.
„In sommige delen ligt het slib
langs de oevers zo hoog, dat bij
een lage waterstand de gracht
droogviel. Zo kon iedereen zelf
zien dat het hoogtijd werd om de
Buitengracht te baggeren”, zegt Ed
Maatman, projectleider namens
het Waterschap Groot Salland.
„Het ondiepe water zorgde inmid-
dels ook voor problemen. Met na-
me in de zomermaanden was er
sprake van stankoverlast”, vult
Frank Heijens, projectleider na-
mens de gemeente Deventer, aan.

Nabij de Raambuurt is een begin gemaakt met het wegzuigen van het slib. De zuigmond van de enorme stofzuiger
waarmee dit gebeurt heeft een doorsnede van twintig centimeter.
foto's Ab Hakeboom

Wanneer er voor het laatst is ge-
baggerd in de grachten is onduide-
lijk. Er kon alleen worden vastge-
steld dat dit na de Tweede Wereld-
oorlog niet meer is gebeurd. Door
riooloverstort, (groen)afval en
zand van de oevers heeft zich een
metersdikke sliblaag gevormd.
Het slib is op sommige plaatsen
bovendien sterk vervuild met zwa-
re metalen als kwik, lood en zink
of met PAK (een stof die ontstaat
bij verbranding van brandstoffen).
Met name op deze locaties was het
ondertussen noodzakelijk om met
spoed te saneren. Heijens: „Op
plaatsen waar de vervuiling groot
is, graven we het slib af tot de
zandbodem. Daarna voeren we
een nieuwe controle uit. Alle ver-
vuiling moet zijn verdwenen.”
De werkzaamheden begonnen af-
gelopen februari en moeten in de

loop van de zomer zijn voltooid.
Er zal zeker sprake zijn van enige
overlast. „We werken in hartje
stad en moeten veel bagger afvoe-
ren. Dat gaat helaas niet zonder on-
gemak”, stelt Maatman. „De over-
last door verkeer blijft wel beperkt
omdat het grootste deel van het
slib wordt weggezogen en eerst
wordt afgevoerd naar elders.”
Het baggeren moet de Buiten-
gracht aanzienlijk schoner maken.
„Dat is goed voor de flora, de fau-
na en de waterkwaliteit”, weet
Maatman. „Mensen gaan het ver-
schil straks zeker zien. Waar de
diepte soms maar tientallen centi-
meters was, is het water straks
soms meters diep en helder.”

Bekijk meer foto's van
de baggerwerkzaamheden
op www.destentor.nl

Flora en fauna

- Tijdens de baggerwerkzaamheden is er volop aandacht voor flora en fauna. Vooraf is heel precies in kaart gebracht welke bijzondere planten en diersoorten zich in en nabij de grachten te vinden zijn. En er zijn niet alleen maatregelen getroffen om de broedende watervogels minimaal te verstoren, ook de bekende schuilplekken van bijvoorbeeld meervallen worden ontzien.
- Binnen het project wordt ook een groot deel (in totaal 1.100 meter) van de beschoeiingen langs de waterkant vernieuwd. Deze zijn, met name in het Rijsterborgherplantsoen, soms van slechte kwaliteit. Goede beschoeiing is veiliger en zorgt ervoor dat zand en groenafval uit de gracht blijven.
- Omvangrijk was ook het explosievenonderzoek dat voorafgaand aan het baggerwerk moest worden uitgevoerd. De angst was dat de bodem van de Buitengracht nog niet-ontploffte explosieven uit de Tweede Wereldoorlog zou herbergen. Dit bleek niet het geval.

Het meest vervuilde slib wordt afgegraven met een kraan en vanaf een vlot
in vrachtwagens geladen en afgevoerd.